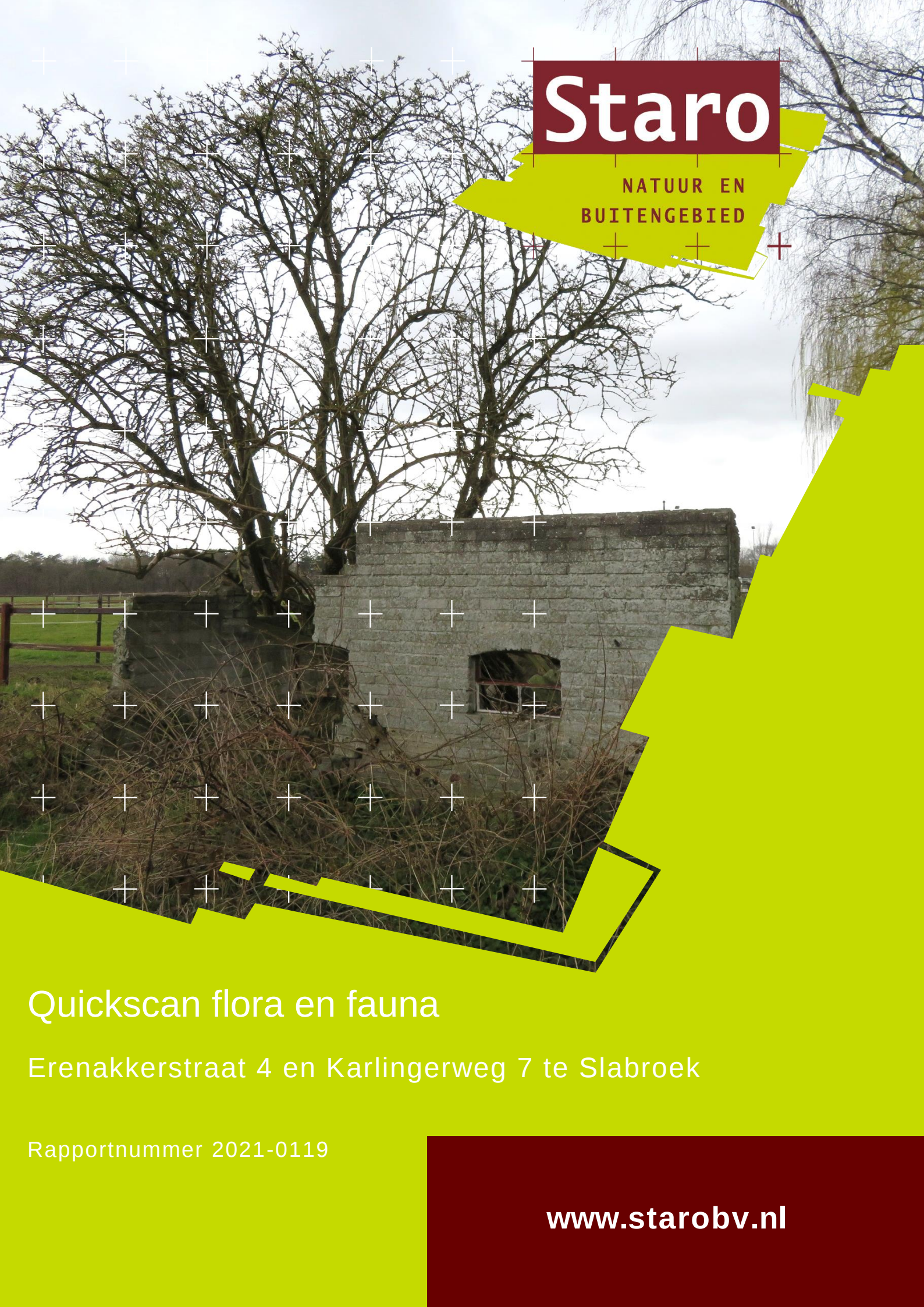

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Erenakkerstraat 4 en Karlingerweg 7 te Slabroek

Rapportnummer 2021-0119

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

Erenakkerstraat 4 en Karlingerweg 7 te Slabroek

13 april 2021

Rapportnummer: 20210119

Versie: 2

Opdrachtgever: Argon Advies

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Veldonderzoek: I. Lustenhouwer

Auteur: M.A. den Otter

Kwaliteitscontrole: N. Arts-Smits

Inhoud

1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Geldigheid onderzoek.....	3
1.4	Zorgplicht	4
1.5	Leeswijzer	4
2	Plangebied	5
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	5
2.2	Voorgenomen plannen	7
3	Methode.....	9
4	Natuurwaarden	10
4.1	Beschermde gebieden.....	10
4.2	Beschermde soorten	12
4.2.1	Flora.....	12
4.2.2	Vlinders en libellen	12
4.2.3	Kevers en weekdieren	13
4.2.4	Vissen	13
4.2.5	Amfibieën en reptielen	14
4.2.6	Vogels.....	17
4.2.7	Zoogdieren.....	18
5	Conclusies	21
5.1	Beschermde gebieden.....	21
5.2	Beschermde soorten	21
5.3	Advies en aanbevelingen	23
5.4	Gevolgen voor (het tijdpad van) de voorgenomen plannen	24
	Geraadpleegde bronnen	25

Bijlagen

Bijlage 1	Wet- en regelgeving
-----------	---------------------

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het voornemen van de initiatiefnemer betreft de ontwikkeling van een natuurinclusieve streekboerderij. De beoogde plannen voor het plangebied zijn onder andere het houden van koeien en kippen, het aanleggen van een voedselbos, het beheeren van kruidenrijk grasland en het verbouwen van gewassen in een kas. Drie oude schuren en drie zeer vervallen schuren/stallen worden gesloopt, overige bebouwing blijft gehandhaafd. In verband met de voorgenomen plannen is het noodzakelijk een quickscan flora en fauna uit te voeren. Door middel van de quickscan wordt in beeld gebracht of de ontwikkeling in strijd is met de natuurwetgeving en hoe eventuele strijdigheid met de wet voorkomen kan worden.

1.2 Doel

Het doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming en gebiedsbescherming is sinds 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming (Wnb) van belang. Daarnaast is gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS genoemd). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek stelt de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming vast. Tevens beoordelen we op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van de resultaten kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Geldigheid onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. De bevoegde gezagen (provincies) hanteren de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten: "Onderzoeksgegevens mogen maximaal drie jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.". Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in hoofdstuk 2.2. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen leiden tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten en gebieden.

1.4 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook de niet wettelijk beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.5 Leeswijzer

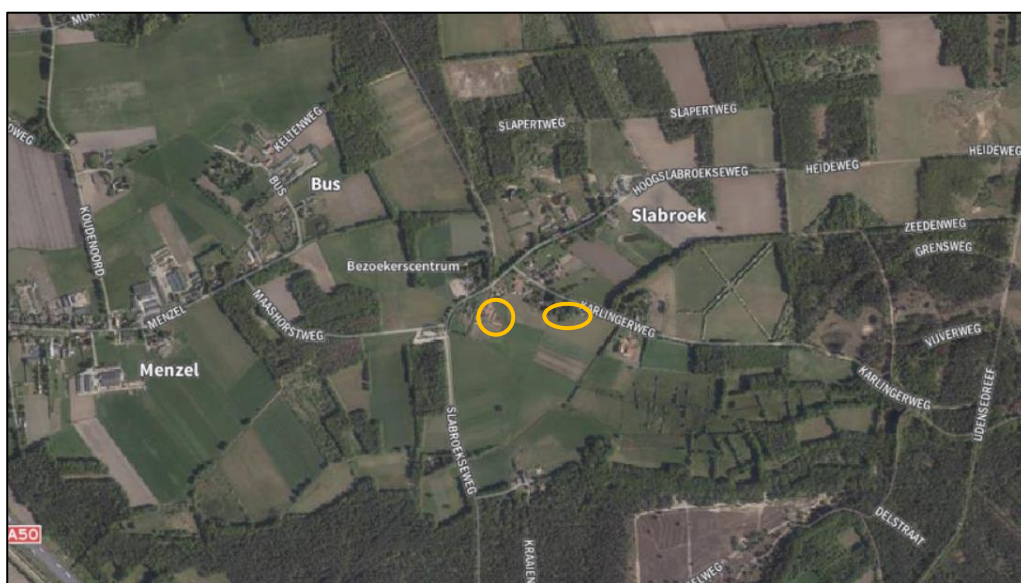
In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies, adviezen en vervolgstappen uiteengezet.

2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied ligt in het zuiden van Slabroek (gemeente Uden) aan de Erenakkerstraat 4 en de Karlingerweg 7. Het plangebied bestaat uit drie oude stallen in het westen (1, 2 en 3) en in het oosten één oude stal (4) en twee zeer vervallen stallen (5 en 6) van het plangebied, zie figuur 2. Bij de vervallen stallen staan enkele struiken en bomen. De graslanden rond de gebouwen en ten zuiden horen bij de boerderij, dat blijft in de toekomst ook het geval.

De ligging van het plangebied in de bredere omgeving is weergegeven in figuur 1. De globale begrenzing van het onderzoeksgebied is weergegeven in figuur 2. Op pagina's 6 en 7 is een foto-impressie van het plangebied opgenomen.

Figuur 1. Ligging plangebied (gele lijn) (bron: PDOK Viewer)

Figuur 2. Globale begrenzing plangebied (gele lijn) (bron: PDOK Viewer)

Foto 1. Gebouw 1

Foto 2. De binnenkant van gebouw 1

Foto 3. Gebouw 2

Foto 4. De binnenkant van gebouw 2

Foto 4. Gebouw 3

Foto 5. De binnenkant van gebouw 3

Foto 6. Gebouw 4

Foto 7. Gebouw 4 van binnen

Foto 8. Bouwval van gebouw 5

Foto 9. Bouwval van gebouw 6

2.2 Voorgenomen plannen

Het voornemen van de initiatiefnemer betreft de ontwikkeling van een natuurinclusieve streekboerderij, zoals is weergegeven in figuur 3 op de volgende pagina.

De beoogde plannen voor het plangebied zijn onder andere het houden van koeien en kippen, het aanleggen van een voedselbos, het beheren van kruidenrijk grasland en het verbouwen van gewassen in een kas. Hiervoor worden geen watergangen gedempt.

Gebouwen A tot en met E blijven behouden, gebouwen F tot en met J worden gebouwd.

Drie oude schuren (Erenakkerstraat) en drie zeer vervallen schuren/stallen (Karlingerweg) worden gesloopt. De overige bebouwing blijft gehandhaafd.

De volgende bebouwing wordt opgericht op de plaats van de huidige bebouwing: melk- en jongveestallen, een werktuigberging en twee voerplaten.

Figuur 3. Voorgenomen plannen Erenakkerstraat te Slabroek (bron: Argon Advies)

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de websites Vlinderstichting.nl, Waarneming.nl, EIS-nederland.nl, Zoogdiervereniging.nl en Verspreidingsatlas.nl en diverse verspreidingsatlassen.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natura 2000-gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige habitats zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze habitats vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de habitats zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige habitats zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking en expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Ook is gekeken of binnen het plangebied invasieve exoten voorkomen.

Een veldbezoek voor een quickscan flora en fauna is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van het veldbezoek het voorkomen van beschermde soorten niet per definitie is uit te sluiten.

De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 22 maart 2021 in de ochtend onder de volgende weersomstandigheden: zwaar bewolkt, droog, windkracht 2 en circa 7 °C.

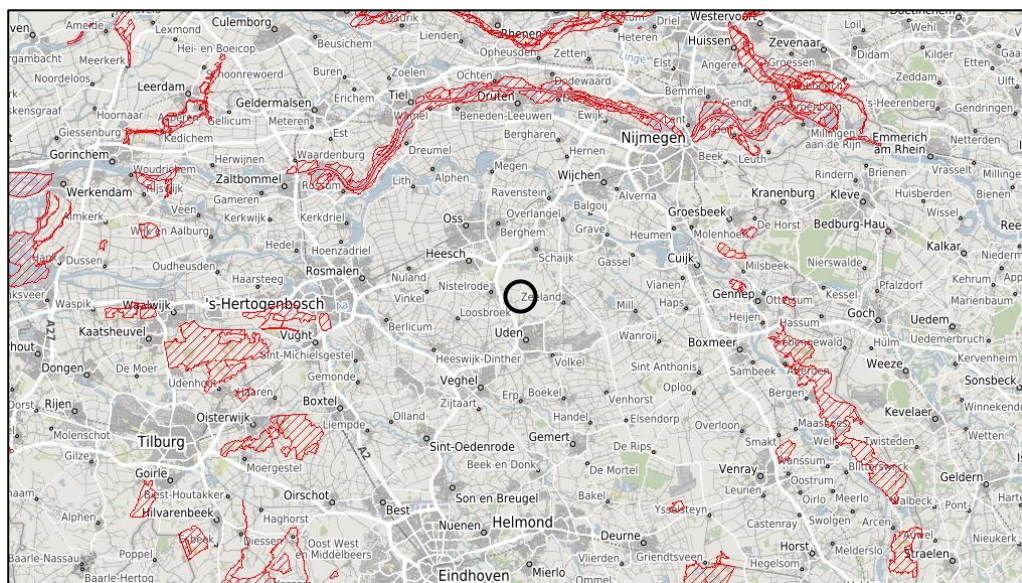
Op 15 april 2021 heeft een inspectie plaatsgevonden van een van de gebouwen (gebouw 1) in verband met de geschiktheid voor vleermuizen. Toen is onder de dakpannen gekeken bij de enige opening in het dak.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Natura 2000

Uit de kaarten van de provincie Noord-Brabant blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op circa 20 kilometer afstand ten noordwesten van het plangebied ligt, zie figuur 4. Dit betreft het Natura 2000-gebied Rijntakken. Op een afstand van eveneens circa 20 kilometer ligt ten westen van het plangebied het Natura 2000-gebied Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek.

Figuur 4. Ligging plangebied (zwarte lijn) ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden (rood gearceerd) (bron: kaartbank.brabant.nl)

Effectbeoordeling

Doordat het plangebied buiten het Natura 2000-gebied ligt, kunnen alleen effecten optreden als gevolg van externe werking. Gezien de relatief grote afstand tot het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebied als gevolg van effecten van verdroging, versnippering en verstoring door licht, geluid en trilling door de voorgenomen plannen.

Ook een negatief effect door stikstofemissie als gevolg van de voorgenomen plannen is vanwege de grote afstand (circa 20 kilometer) tot Natura 2000-gebieden en de aard van de plannen redelijkerwijs uit te sluiten.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN; in provincie Noord-Brabant NNB genoemd, bestaande uit rijksdeel en provinciaal deel) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland.

Uit de kaartendatabase op de website van de provincie Noord-Brabant, blijkt dat het plangebied deel uitmaakt van het NNB provinciaal deel. De ligging van het NNB in de omgeving van het plangebied is weergegeven in figuur 5.

Figuur 5. Ligging plangebied (zwarte lijn) ten opzichte van het NNB (groene vlak)
(bron: kaartbank.brabant.nl)

Effectbeoordeling

Het beoogde bouwvlak komt binnen het NNB provinciaal deel te liggen. De opdrachtgever/initiatiefnemer is met de provincie Noord-Brabant overeengekomen dat dit mogelijk gemaakt kan worden middels artikel 3.21 Kleinschalige herbegrenzing van de Interim Omgevingsverordening. In dit artikel staat het volgende:

- + Lid 1: Een bestemmingsplan kan een ontwikkeling binnen Natuur Netwerk Brabant mogelijk maken in het geval dat:
 - o de aantasting van areaal Natuur Netwerk Brabant kleinschalig is;
 - o de ontwikkeling slechts leidt tot een beperkte aantasting van de ecologische waarden en kenmerken van het Natuur Netwerk Brabant;
 - o de ontwikkeling leidt tot een kwalitatieve of kwantitatieve versterking van de ecologische waarden en kenmerken van het Natuur Netwerk Brabant als geheel;
 - o er een afweging van alternatieven heeft plaatsgevonden;
 - o er sprake is van een goede landschappelijke en natuurlijke inpassing;
 - o er bij verlies van ecologische waarden en kenmerken wordt voldaan aan artikel 3.22 Compensatie;
 - o op welke wijze de uitvoering en monitoring zijn verzekerd.
- + Lid 2: Voor een bestemmingsplan als bedoeld in het eerste lid doen burgemeester en wethouders een verzoek als bedoeld in artikel 6.2 Procedure grenswijziging werkingsgebied op verzoek.

Conclusie

Gezien de relatief grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (20 kilometer) is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura

2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen. Ook een negatief effect als gevolg van stikstofdepositie kan redelijkerwijs worden uitgesloten. Het bouwvlak komt binnen het NNB te liggen, initiatiefnemer heeft met de provincie Noord-Brabant besproken dat een wijziging van de begrenzing van het NNB mogelijk is middels artikel 3.21 Kleinschalige herbegrenzing uit de Interim Omgevingsverordening.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of het nemen van mitigerende maatregelen nodig is.

4.2.1 Flora

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde plantensoorten zijn waargenomen.

Het plangebied bestaat uit bebouwing, verharding en voedselrijk grasland. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen in het plangebied. Het voorkomen van beschermde plantensoorten is zodoende uit te sluiten.

4.2.2 Vlinders en libellen

Vlinders

Uit de gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied bruine eikenpage is waargenomen (§3.3 Wnb). Op een afstand van één tot twee kilometer van het plangebied is veldparelmoervlinder waargenomen (§3.3 Wnb). Op een afstand van twee tot vijf kilometer van het plangebied zijn grote vos, iepenpage (beide §3.3 Wnb) en teunisbloempijlstaart (§3.2 Wnb) waargenomen.

In het plangebied, bestaande uit agrarische percelen en opstallen ontbreken het geschikte habitat en de geschikte waardplanten voor deze en andere beschermde vlinders. Daarom is het voorkomen van beschermde vlindersoorten uitgesloten.

Libellen

Uit de gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied gevlekte witsnuitlibel is waargenomen (§3.2 Wnb). Op een afstand van twee tot vijf kilometer van het plangebied zijn beekrombout (§3.3 Wnb) en gaffellibel (§3.2 Wnb) waargenomen.

Binnen het plangebied is geen permanent oppervlaktewater aanwezig en daardoor ontbreekt geschikt voortplantingshabitat voor libellen. Het voorkomen van essentieel habitat van (beschermde) libellen in het plangebied is uit te sluiten.

4.2.3 Kevers en weekdieren

Volgens de gegevens van de NDFF en EIS Nederland komen geen beschermde kevers en weekdieren voor in de omgeving van het plangebied. Voor de beschermde kevers en weekdieren zijn weinig verspreidingsgegevens bekend, daarom wordt in deze paragraaf van alle beschermde kevers en weekdieren beoordeeld of ze in het plangebied kunnen voorkomen.

- + Vliegend hert (§3.3 Wnb) komt voor in (oude) eikenbossen, dit habitat is binnen het plangebied niet aanwezig. Het voorkomen van deze soort in het plangebied is uit te sluiten.
- + De beschermde houtkevers; vermiljoenkever, heldenbok en juchtleerkever (alle §3.2 Wnb) zijn afhankelijk van oude, holle of vrijstaande bomen of (natte) gebieden met veel dood hout. Deze habitattypen zijn niet aanwezig in het plangebied. Het voorkomen van deze beschermde houtkevers in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.
- + De beschermde waterkevers brede geelrandwaterroofkever en gestreepte waterroofkever (beide §3.2 Wnb) zijn voor het voorkomen afhankelijk van grote wateren. Het ontbreekt binnen het plangebied aan permanent oppervlaktewater en daarom is het voorkomen van beschermde waterkevers in het plangebied uitgesloten.
- + De aquatische slakkensoort platte schijfhoren (§3.2 Wnb) is afhankelijk van de aanwezigheid van heldere, schone wateren met waterplanten. Bataafse stroommossel (§3.2 Wnb) is een soort die voorkomt in stromend water (rivieren of beken). Deze soort is al 50 jaar niet meer waargenomen in Nederland. Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater in het plangebied is het voorkomen van platte schijfhoren en Bataafse stroommossel uitgesloten.

In het plangebied ontbreken geschikte habitats voor de beschermde soorten kevers en weekdieren. Het voorkomen van deze soorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

4.2.4 Vissen

Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater is het voorkomen van (beschermde) vissoorten in het plangebied uit te sluiten.

4.2.5 *Amfibieën en reptielen*

Amfibieën

Uit gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied Alpenwatersalamander, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander (alle §3.3 Wnb), heikikker, kamsalamander en rugstreeppad (alle §3.2 Wnb) zijn waargenomen. Kamsalamander is waargenomen in de sloot tussen Karlingerweg en Slabroekseweg ten zuiden van het plangebied. Op een afstand van één tot twee kilometer van het plangebied is poelkikker (§3.2 Wnb) waargenomen.

In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig en daardoor ontbreekt voortplantingshabitat voor amfibieën. Watergangen in de omgeving van het plangebied worden niet gedempt.

Alpenwatersalamander, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander zijn algemene en niet-kritische amfibiesoorten. Het plangebied biedt geschikt als land- en overwinteringshabitat voor deze soorten, ze kunnen zich verschuilen tussen de opgeslagen materialen tussen de struiken en kruidachtige planten en ingegraven in de grond. De gebouwen zijn ongeschikt voor amfibieën om te overwinteren, omdat ze te droog zijn. Mogelijk worden de twee bouwvallen wel gebruikt door amfibieën om te overwinteren.

Kamsalamander, rugstreeppad, heikikker en poelkikker zijn meer kritische of zeldzame soorten. Hieronder wordt per soort beschreven of ze het plangebied kunnen gebruiken als land- en overwinteringshabitat.

Het landhabitat waar de kamsalamander wordt aangetroffen is vaak kleinschalig landschap. Het bestaat uit struikgewas, struweel, ruig grasland en/of bosrijk gebied. de verblijfplaatsen in de zomer en winter zijn vochtige en beschutte plekken, bijvoorbeeld tussen stapels stenen, in hout(wallen) of struweel. Ook bestaande muizenholen in extensief beweidde of op andere wijze extensief beheerd grasland worden gebruikt. Kamsalamander plant zich vooral voort in poelen en vijvers met voldoende waterplanten en zonder vis. Kamsalamanders zijn waargenomen in de sloot tussen Karlingerweg en Slabroekseweg, ten zuiden van het plangebied. Als de kamsalamander in sloten voorkomt dan betreft dit vaak sloten in of langs bossen en niet sloten in agrarisch gebied (BIJ12, 2017). Deze beschaduwde sloten bevatten veel minder vegetatie dan de weilandsloten. De sloten rondom het plangebied vormen geen geschikt voortplantingshabitat van de kamsalamander. Adulte kamsalamanders blijven vaak minder dan 100 meter van het voortplantingswater, mits dit geschikt leefgebied betreft. De zeer vervallen stallen zijn in potentie geschikt als land- en winterhabitat voor de kamsalamander. Echter, doordat de gebouwen worden omringd door intensieve graslanden en akkers, is het plangebied niet bereikbaar voor kamsalamander. Het is aannemelijk dat de kamsalamanders direct aangrenzend en ten zuiden van hun voortplantingswater, op de Maashorst

zomer- en winterhabitat vinden. De aanwezigheid van kamsalamander in het plangebied is redelijkerwijs uit te sluiten.

Voor rugstreeppad is momenteel geen geschikt land- en overwinteringshabitat aanwezig binnen het plangebied. Het is een pionierssoort van hoog-dynamische milieus, zoals duinen, ruderaal terrein en soms ook akkers. Het plangebied is verhard en bevat graslanden, hier kunnen rugstreeppadden zich niet ingraven. Zodra werkzaamheden zijn begonnen kan wel geschikt habitat voor rugstreeppad ontstaan. Rugstreeppad kan nieuwe, geschikte gebieden (binnen vier kilometer afstand) gemakkelijk koloniseren. Losliggende zandhopen en ondiepe plassen in het terrein bieden een geschikt leefgebied voor rugstreeppadden. Door zandhopen af te dekken en geen ondiepe waterplassen in het terrein te laten liggen, kan worden voorkomen dat rugstreeppad zich in het plangebied vestigt tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.

Voor heikikker en poelkikker ontbreekt het juiste land- en overwinteringshabitat in het plangebied. Heikikker is een duidelijk cultuurvliesende soort die nauwelijks wordt aangetroffen rond infrastructuur en bebouwing. De soort heeft een actieradius van circa 300 meter vanaf geschikt voortplantingswater. Op 300 meter afstand van het plangebied is geen geschikt voortplantingswater, ondiepe en zonbeschenen vennen, aanwezig van heikikker. Poelkikker is een soort met een actieradius van 100 tot 200 meter vanaf geschikt voortplantingswater. Poelkikker heeft een voorkeur voor vennen in bos, hei en hoogveen met goede waterkwaliteit en hoge natuurwaarden. Dit oppervlaktewater is binnen 200 meter van het plangebied niet aanwezig. Het voorkomen van heikikker en poelkikker in het plangebied kan worden uitgesloten.

Reptielen

Uit gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied levendbarende hagedis (§3.3 Wnb) is waargenomen.

Levendbarende hagedis komt voor in de nabije omgeving van het plangebied. De soort heeft een voorkeur voor droge en vochtige heiden en hoogvenen, en venoevers. De soort komt daarnaast ook voor in bossen en struwelen. Het plangebied biedt niet dit habitat en is daardoor ongeschikt als leefgebied voor levendbarende hagedis. Het voorkomen van deze soort in het plangebied kan worden uitgesloten.

Effectbeoordeling

Bij het verwijderen van de bouwvallen, vegetatie en opgeslagen materialen en bij graafwerkzaamheden in de winterperiode kunnen overwinteringsplaatsen van algemene en niet-kritische amfibieën worden vernietigd en individuen worden verstoord. In de omgeving van het plangebied, o.a. in het bos in het zuiden, rond de watergangen en in omliggende tuinen is en blijft voldoende geschikt overwinteringshabitat aanwezig. De voorgenomen plannen hebben

derhalve geen negatief effect op de aanwezigheid van voldoende winterhabitat voor deze amfibieën.

In het plangebied is en blijft voldoende geschikt landhabitat aanwezig voor algemene en niet-kritische amfibieën. De werkzaamheden hebben hierop geen significant negatief effect. Tevens is het plangebied na afronding van de werkzaamheden opnieuw geschikt als land- en overwinteringshabitat. Daarnaast zal de natuurinclusieve ontwikkeling een positief effect hebben op de aanwezigheid van land- en winterhabitat van deze amfibieën. Bijvoorbeeld door de inrichting als voedselbos ontstaan meer schuilplekken dan momenteel aanwezig zijn.

Mitigerende maatregelen

Voor bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander geldt bij ruimtelijke ingrepen in de provincie Noord-Brabant een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.4. Om het verwonden van dieren te voorkomen dient buiten de overwinteringsperiode te worden gewerkt en dient bij het verwijderen van de vegetatie en opgeslagen materialen in één richting worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

Voor Alpenwatersalamander geldt deze vrijstelling niet. Derhalve dienen mitigerende maatregelen te worden genomen om te voorkomen dat negatieve effecten ontstaan voor deze soort tijdens de werkzaamheden.

De volgende maatregelen dienen te worden genomen om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen:

- + De overwinteringsperiode van deze soort ligt globaal tussen 15 oktober en 1 maart. In deze periode mogen geen graafwerkzaamheden plaatsvinden en mag geen vegetatie of opgeslagen materialen of stenenhoppen worden verwijderd.
- + Hiervoor dient ook een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld. In een ecologisch werkprotocol wordt vastgelegd hoe tijdens de werkzaamheden rekening wordt gehouden met de aanwezige natuurwaarden.

Rugstreeppad komt momenteel niet voor in het plangebied, en kan daardoor geen negatieve effecten ondervinden van de werkzaamheden. Door zandhoppen af te dekken en geen ondiepe waterplassen in het terrein te laten liggen, kan worden voorkomen dat rugstreeppad zich in het plangebied vestigt tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Daardoor worden negatieve effecten op deze soort voorkomen.

Aanvulling: effectbeoordeling aanleg en gebruik van de 'natuur' gronden

Bevoegd gezag heeft gevraagd nader toe te lichten hoe de invulling van de natuurgronden effect heeft op de amfibieën die er kunnen voorkomen. De gronden zijn ingericht als voedselbos en heggenlandschap met daarin mobiel pluimvee onderkomen. De aanleg hiervan wordt uitgevoerd door lokale en kleinschalige graafwerkzaamheden waar de bomen en struiken worden geplant. Amfibieën kunnen vluchten voor deze graafwerkzaamheden, de

aanleg heeft derhalve geen negatief effect op amfibieën. Het voedselbos en heggenlandschap zal veel dekking bieden voor amfibieën tijdens de landfase en de overwinteringsperiode. De inrichting van het voedselbos en heggenlandschap heeft een positief effect op amfibieën ten opzichte van de oude situatie waarin het plangebied bestaat uit grasland/akker. Het pluimvee zal niet los lopen door het voedselbos en heggenlandschap maar in een kooi die steeds een beetje wordt verplaatst. Kippen zouden de amfibieën binnen de kooi kunnen opeten, maar door het trage verschuiven van de kooi kunnen de amfibieën wegllopen voordat ze in de kooi terecht komen. Tevens zijn naast de kooi steeds voldoende schuilplekken aanwezig door de struiken die er groeien. Het mobiele onderkomen voor pluimvee heeft derhalve ook geen negatief effect op amfibieën.

4.2.6 Vogels

Tijdens het veldbezoek is een koppel huismussen gezien op het dak van gebouw 3.

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat de volgende vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn waargenomen in de wijde omgeving van het plangebied: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespendif (alle §3.1 Wnb). Het plangebied kan worden gebruikt als foerageergebied door vogels waarvan het nest jaarrond is beschermd en door vogels waarvan het nest niet jaarrond is beschermd.

Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten aangetroffen in het plangebied. Voor vogels waarvan het nest niet jaarrond is beschermd, is geschikte nestgelegenheid aanwezig in de bomen en struiken in het plangebied en in de gebouwen.

Voor kerkuil en steenuil zijn gebouwen 1, 2, 3 en 4 geschikt als vaste rust- en verblijfplaats en deze soorten prefereren een leefgebied met een kleinschalig agrarisch karakter. Mogelijk zijn in de gebouwen in het plangebied nesten van uilen aanwezig, of wordt het plangebied gebruikt als foerageergebied door deze soorten. Aan een te behouden gebouw hangt een nestkast voor steenuil. In de directe omgeving van het plangebied zijn de afgelopen jaren veelvuldig waarnemingen van steenuilen gedaan.

Gierzwaluw en huismus zijn beide ook soorten die nestelen in gebouwen. Gierzwaluw kan de gebouwen in het plangebied niet gebruiken als nestgelegenheid, omdat de gebouwen te laag zijn. Bij het uitvliegen laat gierzwaluw zich eerst enkele meter vallen. Een koppel huismussen is gezien op het dak van gebouw 3, mogelijk gebruiken zij dit gebouw, of een ander gebouw in het plangebied als nestplaats.

Voor roofvogels, ooievaar en ransuil biedt het plangebied geen geschikte nestgelegenheid.

Effectbeoordeling

Bij het snoeien of kappen van bomen en struiken en bij het slopen van de gebouwen kunnen niet jaarrond beschermde nesten worden vernietigd en broedende vogels worden verstoord. Gedurende het broedseizoen zijn nesten strikt beschermd.

Ook kan bij het slopen van de gebouwen nesten van steenuil, huismus en kerkuil worden vernietigd en vogels worden verstoord. Nesten van deze soorten zijn jaarrond beschermd.

De werkzaamheden hebben geen significant negatief effect op foerageergebied van vogels. Door de toekomstige inrichting van het plangebied als natuurinclusieve streekboerderij is het waarschijnlijk dat de kwaliteit van het leefgebied voor vogels toeneemt.

Mitigerende maatregelen

Het snoeien of kappen van bomen en struiken (indien nodig) dient te worden uitgevoerd wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten het broedseizoen van vogels. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd.

Voorafgaand aan het slopen van de gebouwen dient nader onderzoek te worden uitgevoerd naar steenuil, huismus en kerkuil in het plangebied. Op basis van de resultaten van deze onderzoeken kan worden bepaald of een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is en welke mitigerende maatregelen genomen moeten worden. De voorgenumen werkzaamheden hebben geen negatief effect op verblijfplaatsen van huismus, kerkuil en steenuil rond het plangebied.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997), Korsten en Regelink (2010) en gegevens van de NDFF blijkt dat de soorten franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis (alle §3.2 Wnb) voorkomen in de wijde omgeving van het plangebied.

Vleermuizen kunnen het plangebied gebruiken als foerageergebied. In het plangebied zijn geen vliegroutes aanwezig, omdat het ontbreekt aan geschikte lijnvormige elementen, zoals watergangen en bomenrijen.

Geschikte locaties voor verblijfplaatsen van vleermuizen zijn alleen aanwezig in gebouw 1, zie foto 10. Aan de noordelijke kopse kant van dit gebouw is

toegang tot ruimte tussen de dakpannen en het dakbeschoot waar de betimmering weg is. Tijdens de inspectie van het dak op 15 april 2021 is deze opening onderzocht op sporen van vleermuizen. Hier zijn geen sporen (uitwerpselen, haren, prooi-resten of andere gebruikssporen) aangetroffen. Elders biedt de stal geen geschikte openingen voor vleermuizen om te verblijven. De dakpannen overlappen vrijwel niet met elkaar, waardoor er geen mogelijkheid is voor vleermuizen om onder de dakpannen te komen en te verblijven. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in deze stal is uitgesloten.

Foto 10. Door het ontbreken van betimmering is de ruimte tussen de dakpannen en het dakbeschoot toegankelijk voor vleermuizen

De gebouwen 2 en 4 bieden voor vleermuizen geen geschikte verblijfplaatsen, doordat ze te tochtig zijn vanwege de slechte staat waarin ze verkeren. Bij gebouw 3 is ruimte tussen het dakbeschoot en de dakpannen aanwezig, echter is het gebouw dusdanig vervallen dat het dakbeschoot veel openingen en kieren heeft of dat grote delen loshangen, hierdoor is de invloed van wind in de tussenruimte te groot om te kunnen dienen als geschikte verblijfplaats voor vleermuizen. Tevens heeft gebouw 3 een pannendak waarvan de pannen elkaar weinig overlappen, dus is er geen ruimte waar vleermuizen onder kunnen kruipen. Hierdoor ontbreekt aan mogelijkheden voor vleermuizen om te verblijven.

Overige zoogdieren

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied de volgende soorten zijn waargenomen: algemene spits-, woel- en ware muizensoorten, bunzing, das, eekhoorn, egel, haas, konijn, ree, steenmarter, vos en wezel (alle §3.3 Wnb). Op een afstand van één tot twee kilometer van het plangebied is damhert (§3.3 Wnb) waargenomen.

Het plangebied biedt geschikt leefgebied voor algemene muizensoorten, egel, haas en konijn. Deze soorten kunnen gebruikmaken van het grasland als onderdeel van het leefgebied. Muizen en egels kunnen verblijfplaatsen hebben tussen de struiken en in de bouwvallen en gebouwen. Van konijn zijn in het plangebied geen verblijfplaatsen aangetroffen. Haas heeft

verblijfplaatsen in grasland waar voldoende dekking is, mogelijk wordt het plangebied door haas gebruikt als verblijfplaats.

Bunzing, steenmarter, vos, wezel kunnen het plangebied en de omgeving gebruiken als onderdeel van het (grotere) leefgebied. Tijdens het veldbezoek zijn echter geen sporen van marters aangetroffen in het plangebied. In de gebouwen 1, 2, 3 en 4 kunnen verblijfplaatsen aanwezig zijn van bunzing en steenmarter, en mogelijk ook van wezel. Door de aanwezige materialen, stro en verscholen hoekjes was tijdens het veldonderzoek niet uit te sluiten dat verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig zijn.

Das, vos en ree kunnen foerageren op het grasland. Deze soorten hebben geen verblijfplaatsen in het plangebied.

Voor eekhoorn en damhert biedt het plangebied niet het juiste habitat, het voorkomen van deze soorten in het plangebied is uit te sluiten.

Effectbeoordeling

De werkzaamheden hebben geen significant negatief effect op foerageergebied van vleermuizen. Door de toekomstige inrichting van het plangebied als natuurinclusieve streekboerderij is het waarschijnlijk dat de kwaliteit van het foerageergebied voor vleermuizen toeneemt. Bij het slopen van de gebouwen gaan geen verblijfplaatsen van vleermuizen verloren. De voorgenomen werkzaamheden hebben geen negatief effect op verblijfplaatsen van vleermuizen rond het plangebied.

Bij het slopen van de gebouwen kunnen verblijfplaatsen van algemene muizensoorten, egel, bunzing, steenmarter en wezel worden vernietigd en individuen worden verstoord.

Voor soorten die het plangebied en de omgeving gebruiken als leefgebied en foerageergebied hebben de werkzaamheden tijdelijk een verstorend effect. Door de toekomstige inrichting van het plangebied als natuurinclusieve streekboerderij is het waarschijnlijk dat de kwaliteit van het leefgebied voor grondgebonden zoogdieren toeneemt.

Mitigerende maatregelen

Voor algemene spits-, woel- en ware muizensoorten en egel geldt in de provincie Noord-Brabant een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.4. Om het verwonden van dieren te voorkomen kan bij het verwijderen van de vegetatie één kant op worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

Steenmarter, bunzing en wezel zijn in Noord-Brabant niet meer vrijgesteld, derhalve dient nader onderzoek te worden gedaan naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van deze soorten in het plangebied. Het onderzoek dat wordt uitgevoerd met cameravallen kunnen jaarrond worden uitgevoerd gedurende 6 weken in de periode van 1 maart tot en met 31 augustus.

5 Conclusies

5.1 Beschermde gebieden

Gezien de relatief grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (20 kilometer) is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen. Ook een negatief effect als gevolg van stikstofdepositie kan worden uitgesloten.

Het bouwvlak komt binnen het NNB te liggen, de initiatiefnemer heeft met de provincie Noord-Brabant besproken wijziging van de begrenzing van het NNB mogelijk is middels artikel 3.21 Kleinschalige herbegrenzing uit de Interim Omgevingsverordening.

5.2 Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende soorten voor die zijn beschermd onder paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Het is uit te sluiten dat in het plangebied beschermde flora, vlinders, libellen, kevers, weekdieren, reptielen en vissen voorkomen. Wel geldt voor alle aanwezige soorten in het plangebied de algemene zorgplicht, zie §1.4 van dit rapport. Tabel 1 geeft een overzicht van de mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied.

Soorten van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming

Algemene vogelsoorten kunnen het plangebied gebruiken als foerageergebied en ze kunnen nestgelegenheid vinden in de bomen en struiken en in de gebouwen. Het snoeien of kappen van bomen en struiken (indien nodig) dient te worden uitgevoerd wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten het broedseizoen van vogels. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd.

Vogels waarvan het nest jaarrond is beschermd, kunnen het plangebied gebruiken als foerageergebied. Jaarrond beschermde nesten van huismus, steenuil en kerkuil kunnen aanwezig zijn in gebouw 1, 2, 3 en 4. De gebouwen kunnen pas worden gesloopt als eerst nader onderzoek is uitgevoerd en indien nodig ook mitigerende maatregelen zijn genomen. Door de toekomstige inrichting van het plangebied als natuurinclusieve streekboerderij is het waarschijnlijk dat de kwaliteit van het leefgebied voor vogels toeneemt.

Soorten van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming

Het plangebied kan onderdeel vormen van het foerageergebied van vleermuizen. In de gebouwen die gesloopt gaan worden zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. De voorgenomen werkzaamheden hebben geen negatief effect op vleermuizen.

Rugstreeppad is momenteel niet aanwezig in het plangebied, het ontbreekt aan geschikt land- en overwinteringshabitat. Tijdens de werkzaamheden kunnen geschikte omstandigheden ontstaan voor rugstreeppad, zoals zandhopen en plassen water. Door deze hopen en plassen steeds af te dekken wordt voorkomen dat rugstreeppad zich vestigt in het plangebied tijdens de werkzaamheden.

Soorten van paragraaf 3.3 van de Wet natuurbescherming

Alpenwatersalamander, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander kunnen het plangebied gebruiken als land- en overwinteringshabitat. Ze kunnen zich verschuilen tussen de opgeslagen materialen tussen de struiken en kruidachtige planten en ingegraven in de grond. Voor het vernietigen van leefgebied van bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander is geen ontheffing nodig, wel geldt altijd de Algemene zorgplicht. Voor Alpenwatersalamander geldt deze vrijstelling niet, en dient te worden gewerkt buiten de kwetsbare periode om te voorkomen dat negatieve effecten optreden.

Algemene muizen, egel, bunzing, steenmarter en wezel kunnen gebouwen 1, 2, 3 en 4 gebruiken als verblijfplaats. Nader onderzoek dient te worden uitgevoerd naar de aanwezigheid van marterachtigen in het plangebied. Voor algemene muizen, egel en haas geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming.

Het plangebied kan worden gebruikt als onderdeel van het leefgebied en foerageergebied door verschillende grondgebonden zoogdieren. Door de toekomstige inrichting van het plangebied als natuurinclusieve streekboerderij is het waarschijnlijk dat de kwaliteit van het leefgebied voor grondgebonden zoogdieren toeneemt.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Vogels	§3.1 Wnb (nest niet jaarrond beschermd)	Nestgelegenheid	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Slopen, snoeien en kappen wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten broedseizoen
Steenuil, kerkuil en huismus	§3.1 Wnb (nest niet jaarrond beschermd)	Nestgelegenheid	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek laten uitvoeren
Vogels	§3.1 Wnb	Foerageergebied	Nee	-	-
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Foerageergebied	Nee	-	-
Rugstreeppad	§3.2 Wnb	-	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Voorkomen dat geschikt habitat ontstaat tijdens werkzaamheden

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Alpenwater-salamander	§3.3 Wnb	Land- en overwinterings-habitat	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Werken buiten kwetsbare periode
Bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine water-salamander	§3.3 Wnb	Land- en overwinterings-habitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Algemene spits-, woel- en ware muizen, egel en haas	§3.3 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Bunzing, steenmarter en wezel	§3.3 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek laten uitvoeren
Grondgebonden zoogdieren	§3.3 Wnb	Leefgebied en foerageergebied	Nee	-	-

5.3 Advies en aanbevelingen

Overtreding van de Wet natuurbescherming dient te worden voorkomen door het nemen van de volgende vervolgstappen en maatregelen:

1. Nader onderzoek wordt uitgevoerd naar steenuil, huismus en kerkuil.
2. Nader onderzoek wordt uitgevoerd naar steenmarter, bunzing en wezel.
3. Tijdens de werkzaamheden wordt voorkomen dat geschikt habitat ontstaat voor rugstreeppad.
4. Graafwerkzaamheden en het verwijderen van vegetatie en de bouwvallen wordt uitgevoerd volgens de mitigerende maatregelen die worden vastgelegd in een ecologisch werkprotocol, buiten de kwetsbare periode van Alpenwatersalamander. De kwetsbare periode loopt globaal van 15 oktober tot 1 maart.
5. Bomen en struiken worden gekapt buiten de broedperiode van vogels. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 1 augustus. Dit leidt ertoe dat het verwijderen van vegetatie wordt uitgevoerd tussen 1 maart en 15 maart of tussen 1 september en 15 oktober.

5.4 Gevolgen voor (het tijdpad van) de voorgenomen plannen

Nader onderzoek

- + Steenuilonderzoek wordt uitgevoerd tussen 1 februari en 1 mei;
- + Kerkuilonderzoek wordt uitgevoerd tussen 1 februari en 1 september;
- + Huismusonderzoek wordt uitgevoerd tussen 1 april en 20 juni;
- + Onderzoek naar bunzing, steenmarter en wezel wordt uitgevoerd tussen 1 maart en 31 augustus.

Ontheffing Wet natuurbescherming

- + Indien verblijfplaatsen en nesten aanwezig zijn in de gebouwen dient voorafgaand aan de werkzaamheden een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd bij de provincie Noord-Brabant.
- + De aanvraag kan pas worden ingediend als het nader onderzoek helemaal is afgerond. De gemeente of Omgevingsdienst heeft circa 26 weken nodig om uw vergunning in orde te maken, gerekend vanaf het moment dat u uw aanvraag heeft ingestuurd. Als u niet alle gevraagde informatie bij uw aanvraag meestuurt, duurt de afhandeling langer.
- + Voor het aanvragen van een ontheffing dient een mitigatieplan/activiteitenplan te worden opgesteld ten behoeve van de verblijfplaatsen van de beschermde soort(en).
- + Daarnaast dienen tijdig mitigerende maatregelen genomen te worden om een ontheffing te kunnen verkrijgen.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + BIJ12, Kennisdocument Kamsalamander *Triturus cristatus*, Versie 1.0, juli 2017.
- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Bouwens, S. Provincie Noord-Brabant, 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming. Zoogdiervereniging - rapport 2017.32.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging - rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Economische Zaken. Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3 december 2016.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Internet

- + Natura 2000-gebieden, kaartbank.brabant.nl, 16-03-2021
- + Natuurnetwerk Nederland, kaartbank.brabant.nl, 16-03-2021
- + NDFF - 25-03-2021 09:40:32
- + Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant, noord-brabant.tercera-ro.nl/MapView/Default.aspx?id=NLIMRO9930InterimOvrgc-0320
- + www.eis-nederland.nl
- + www.vlinderstichting.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl
- + www.verspreidingsatlas.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wnb)	Categorie 2 (§ 3.2 Wnb)	Categorie 3 (§ 3.3 Wnb)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

Natura 2000 (bron: Rijksoverheid)

In 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale gebieden.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden

zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechtings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolgpcedure uit het uitvoeren van een verslechtings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring voor de plannen of het project nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechtings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechting of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland / Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen.

Memo

Kleine marters en huismus

Erenakkerstraat 4 en Karlingerweg 7 te Slabroek

Datum : 13 augustus 2021
Opgesteld door : Marieke den Otter
Kwaliteitscontrole : Erik van der Staak
Versie : Definitief
Projectnummer : 20210185

Aanleiding

Initiatiefnemer is voornemens drie bouwvallen en drie stallen/schuren te slopen aan de Erenakkerstraat en Karlingerweg te Slabroek. In verband met de werkzaamheden is een quickscan flora en fauna uitgevoerd (Staro 20210119). Tijdens het veldbezoek op 22 maart 2021 is vastgesteld dat de gebouwen door kleine marterachtigen gebruikt kunnen worden als verblijfplaats en door huismus kunnen worden gebruikt als nestgelegenheid. Derhalve is nader onderzoek nodig naar kleine marterachtigen en huismus in het plangebied.

Plangebied

Het plangebied bestaat uit drie stallen/schuren aan de Erenakkerstraat 4 en drie bouwvallen aan Karlingerweg 7. Twee van deze bouwvallen zijn zodanig ingestort dat ze voor kleine marterachtigen en huismus geen functie hebben. Het onderzoek naar kleine marters en huismus heeft plaats gevonden in de drie stallen en de ene bouwval.

Globale begrenzing plangebied (gele lijn) stallen/schuren = 1, 2 en 3, bouwval = 4, niet nader onderzocht = 5 en 6 (bron: PDOK Viewer)

Foto-impressie

Gebouw 1

Gebouw 2

Gebouw 3

Gebouw 4 (bouwval)

Onderzoeksmethode

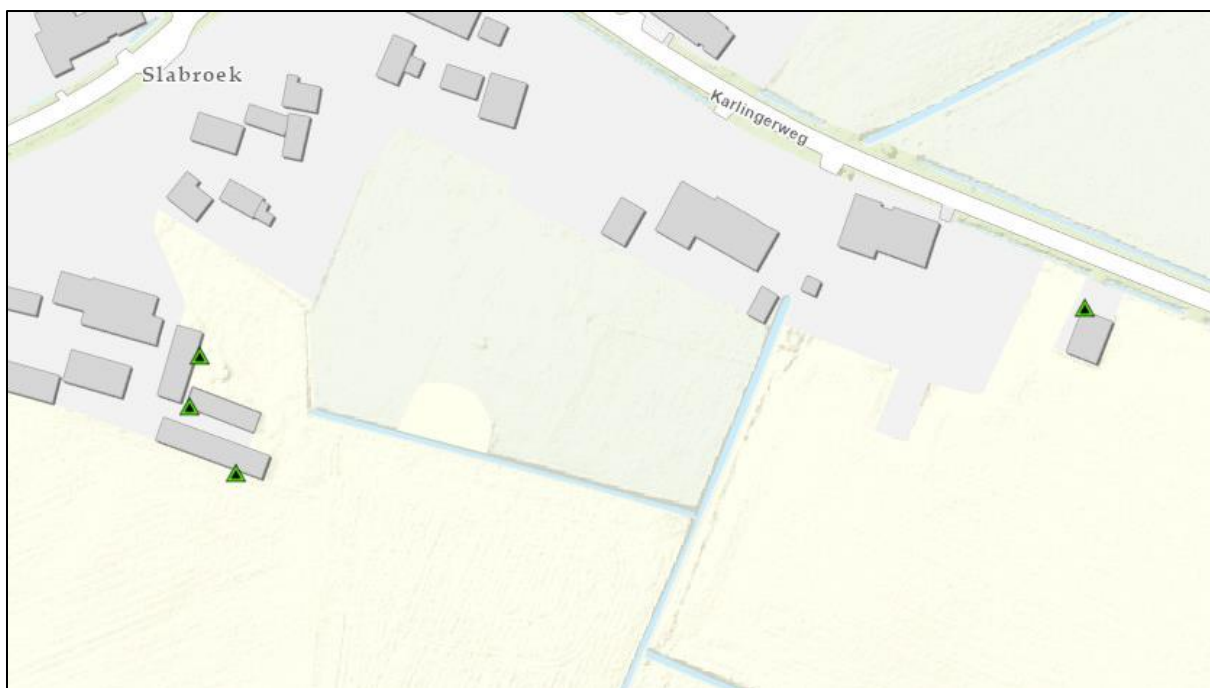
Huismus

Het huismusonderzoek is uitgevoerd conform het soortinventarisatieprotocol van Netwerk Groene Bureaus, versie juli 2017. Bij het onderzoek naar huismussen is gelet op de aanwezigheid van huismussen in de omgeving van de betreffende panden. Het gedrag van aanwezige huismussen is bestudeerd om te kunnen vaststellen of nestplekken van de vogels zich bevinden in de gebouwen binnen het plangebied. Verder is er gekeken naar geschikt habitat voor de huismus binnen en rond het plangebied, zoals wintergroene struiken, foerageergebied, stofbaden en water. De informatie van de veldbezoek is weergegeven in onderstaande tabel.

datum	tijd (van - tot)	onderzoeker	bewolking	temp	neerslag	wind
19-05-2021	14:30 – 15:30	Ivo Lustenhouwer	zwaar bewolkt	12°C	droog	1 Bft
02-06-2021	12:30 – 13:30	Ivo Lustenhouwer	helder	24°C	droog	2 Bft

Kleine marters

Het marteronderzoek is uitgevoerd met vier cameravallen, bij ieder gebouw één camera, zonder lokstof. De camera's hebben exact zes weken in het veld gestaan, van 19 mei 2021 tot en met 30 juni 2021. De camera's waren gericht op openingen in de stallen/schuren of op vermoedelijke looproutes van marters. De camera bij gebouw 1 was gericht op de deur van de stal, de camera bij gebouw 2 was gericht op de ingang van de stal, de camera bij gebouw 3 was gericht op de stal, bij een stapel dakpannen en takken, de camera bij gebouw 4 was gericht op de gang in het midden van het gebouw.

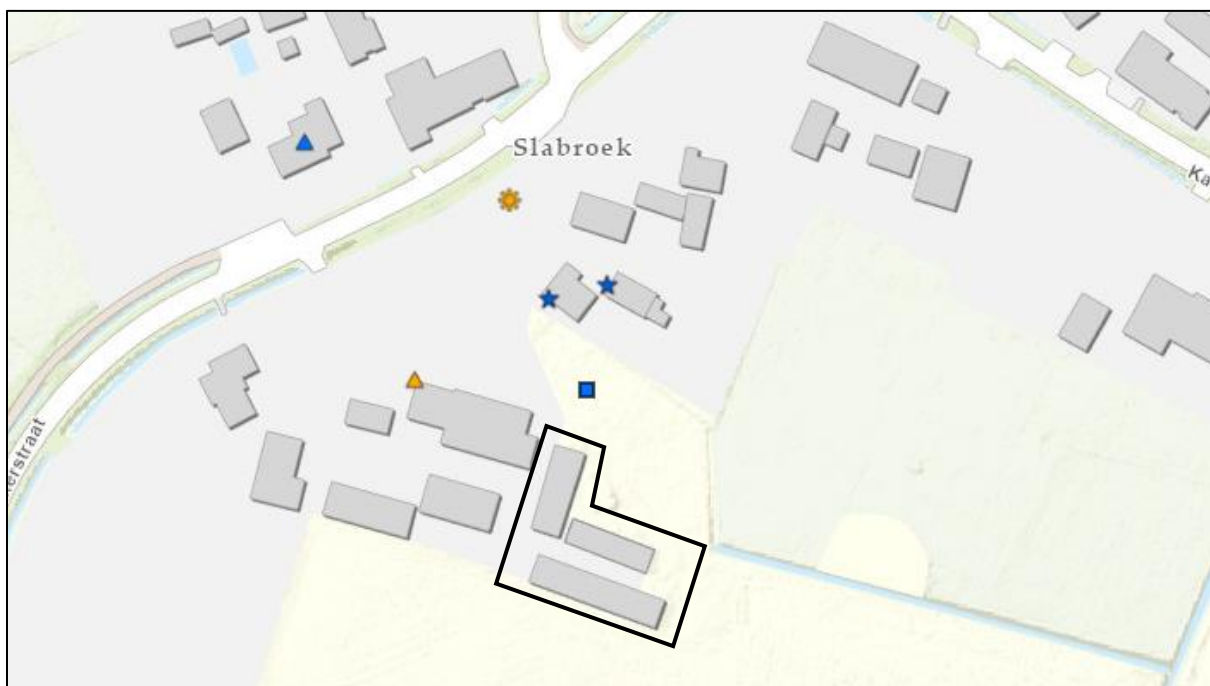

Locaties van de camera's in de vier gebouwen (driehoek)

Resultaten en effectbeoordeling

Huismus

Tijdens het eerste veldbezoek zijn in het plangebied geen huismussen waargenomen. Wel zijn twee huismusnesten aangetroffen in het pand van de burens, ten noorden van de te slopen schuren/stallen. Tijdens het tweede veldbezoek zijn twee zingende huismussen waargenomen buiten het plangebied. Binnen het plangebied werden wederom geen huismussen aangetroffen. Binnen het plangebied zijn geen nesten van huismus aangetoond en tevens zijn in het plangebied geen individuen waargenomen, ook niet bij het bouwval (gebouw 4). Bij het slopen van de stallen/schuren gaan geen huismusnesten of essentieel habitat voor huismussen verloren.

Waarnemingen ronde 1 (blauw) en 2 (geel), bezet nest = ster, zingend = driehoek, foeragerend = vierkant en in dekking = zon

Kleine marters

Op de vier camera's zijn gedurende de zes weken geen marters waargenomen. Op de beelden zijn alleen de volgende soorten gezien: schapen, huiskat, hond, egel, muizen, rat, houtduif en roodborst. Ook zijn in het plangebied geen sporen van marters aangetroffen.

Conclusie

In de stallen, schuren en het bouwval zijn geen huismusnesten aangetroffen. In de stallen, schuren en het bouwval zijn geen marters op de beelden gezien. De gebouwen kunnen derhalve worden gesloopt zonder het overtreden van de Wet natuurbescherming voor deze soorten. Voor de sloop is daarom geen ontheffing van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming noodzakelijk voor deze soorten. Ook het nemen van aanvullende maatregelen voor deze soorten is niet noodzakelijk.

Memo

Vleermuisinspectie Erenakkerstraat 4 te Slabroek

Datum : 29 april 2021
Opgesteld door : Marieke den Otter
Kwaliteitscontrole : Erik van der Staak
Projectnummer : P20210119

Aanleiding

Initiatiefnemer is voornemens enkele oude stallen aan de Erenakkerstraat 4 te Slabroek te slopen. In verband met de werkzaamheden is een quickscan flora en fauna uitgevoerd (Staro P20210119). Tijdens het veldbezoek op 22 maart 2021 is vastgesteld dat één van deze stallen mogelijk geschikte verblijfplaatsen biedt voor vleermuizen. Omdat het slechts één opening betreft in de stal is een vleermuisinspectie uitgevoerd om te kunnen vaststellen of de stal wordt gebruikt als verblijfplaats door vleermuizen.

Foto van de opening in de stal

Foto 1. Door het ontbreken van de betimmering is toegang mogelijk tot de ruimte tussen de dakpannen en het dakbeschot

Onderzoeksmethode en resultaten

Tijdens de inspectie van de stal op 15 april 2021 is met een zaklamp tussen de dakpannen en het dakbeschot geschenen. Hier zijn geen vleermuizen en geen sporen als uitwerpselen, haren, prooiresten en andere gebruikssporen aangetroffen. In de stal zijn geen andere geschikte openingen aanwezig waar vleermuizen kunnen verblijven.

Conclusie

In de stal zijn geen beschermde verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. De stal kan derhalve worden gesloopt zonder het overtreden van de Wet natuurbescherming ten aanzien van vleermuizen. Een volledig nader onderzoek naar vleermuizen is niet noodzakelijk.

Momenteel wordt nader onderzoek naar andere beschermde soorten uitgevoerd in het plangebied. Mogelijk zorgt het slopen van deze stal wel voor het overtreden van de Wet natuurbescherming ten aanzien van andere beschermde soorten.

Steenuilonderzoek

Erenakkerstraat 4 en Karlingerweg 7 te Slabroek

Datum : 1 juni 2021
Projectnummer : 20210143
Opdrachtgever : Argon Advies
Opgesteld door : M.A. den Otter
Kwaliteitscontrole : N. Arts-Smits

Kader

Het voornemen van de initiatiefnemer betreft de ontwikkeling van een natuurinclusieve streekboerderij aan de Erenakkerstraat 4 en Karlingerweg 7 te Slabroek, zie figuur 1. De beoogde plannen voor het plangebied zijn onder andere het houden van koeien en kippen, het aanleggen van een voedselbos, het beheren van kruidenrijk grasland en het verbouwen van gewassen in een kas. Drie oude schuren (Erenakkerstraat) en drie zeer vervallen schuren/stallen (Karlingerweg) worden gesloopt. De volgende bebouwing wordt opgericht op de plaats van de huidige bebouwing: melk- en jongveestallen, een werktuigberging en twee voerplaten.

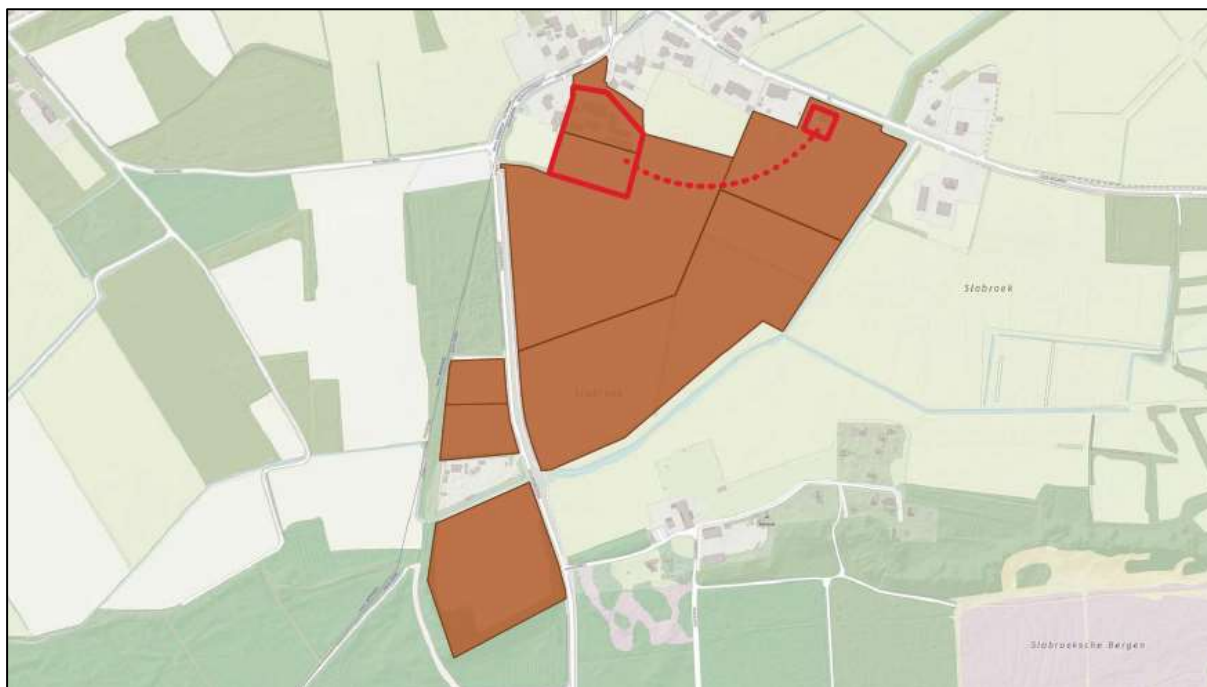
In verband met de voorgenomen plannen is in 2021 een quickscan flora en fauna uitgevoerd (Staro Natuur en Buitengebied, Quickscan flora en fauna, Erenakkerstraat 4 en Karlingerweg 7 te Slabroek, P20210119). Hieruit is gebleken dat de gebouwen in het plangebied geschikte nestgelegenheid bieden voor steenuil en dat de akkers rond de gebouwen onderdeel kunnen vormen van het foerageergebied van steenuilen.

Om eventuele overtreding van de Wet natuurbescherming te kunnen voorkomen, is een nader onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van steenuil in (de omgeving van) het plangebied. In onderhavige notitie worden de resultaten van het nader onderzoek beschreven.

Figuur 1. Te slopen gebouwen in het plangebied (gele lijn) (bron: PDOK Viewer)

Het plangebied bestaat uit de drie gebouwen in het westen (1, 2 en 3) en de drie zeer vervallen schuren/stallen in het oosten (4, 5 en 6), zie figuur 1. Ook de tussenliggende akkers behoren tot het plangebied. Hier zal onder andere het voedselbos worden aangelegd. In totaal is het plangebied ruim 160.000 m² groot, zie figuur 2 en figuur 3.

Figuur 2. Globale begrenzing totale terrein natuurinclusieve streekboerderij (oranje vlakken) (rood omlijnd de bebouwing)

Figuur 3. Voorgenomen plannen in het plangebied (bron: Boer in Natuur)

Onderzoeksmethode

Om de aanwezigheid van territoria van steenuil in het plangebied en de omgeving vast te stellen zijn drie veldbezoeken uitgevoerd. In tabel 1 zijn de data van de details van de veldbezoeken weergegeven.

Tijdens de veldbezoeken is op zicht, met warmtebeeldcamera en door te luisteren geïnventariseerd. Daarbij is geluisterd naar de territoriale roep van steenuilen in de omgeving. Met behulp van een draagbare bluetooth speaker is de balstroep van steenuil afgespeeld. Hiermee worden eventueel in de omgeving aanwezige steenuilen uitgelokt om hun roep te laten horen. Tevens is gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera. Met deze camera kan 's nachts ook visueel gezocht worden naar uilen. Op deze manier is het plangebied en de directe omgeving op de aanwezigheid van steenuilen onderzocht.

Tevens is gezocht naar sporen van steenuilen in het plangebied. Tijdens de quickscan en de veldbezoeken voor het nader onderzoek is actief gezocht naar mestsporen, braakballen, veren en nesten. Naast het veldonderzoek is een bronnenonderzoek uitgevoerd (NDFF) en is contact geweest met dhr. Chris van Lieshout van IVN Uden.

De gehanteerde onderzoeksmethode komt overeen met de onderzoeksinspanning die wordt voorgeschreven in het Kennisdocument Steenuil *Athene Noctua*, Versie 1.0, juli 2017.

Tabel 1. Overzicht veldbezoeken. Onderzoeker: MB = Mark Benders, MO = Marieke den Otter, KL = Kris Lammers

Datum	Periode	Onderzoeker	Methode	Weer
29-03-2021	Avond	MB en MO	Warmtecamera, afspelen en luisteren	Helder, 9°C, 2 Bft
15-04-2021	Avond	MB en MO	Warmtecamera, afspelen en luisteren	Bewolkt, 7°C, 1 Bft
29-04-2021	Avond	MB en KL	Warmtecamera, afspelen en luisteren	Bewolkt, 8°C, 3 Bft

Resultaten

Sporenonderzoek en literatuuronderzoek

Tijdens het sporenonderzoek zijn in de schuren/stallen geen sporen van steenuil aangetroffen. Aan één van de gebouwen die behouden blijft hangt een steenuilkast, deze was tijdens het onderzoek niet in gebruik. De bewoner van het plangebied gaf aan dat onder het dak van één van de stallen een steenuil heeft gezeten, en mogelijk heeft gebroed, maar dat dit niet meer het geval was; tijdens het onderzoek is vastgesteld dat op die locatie geen steenuilnest aanwezig is.

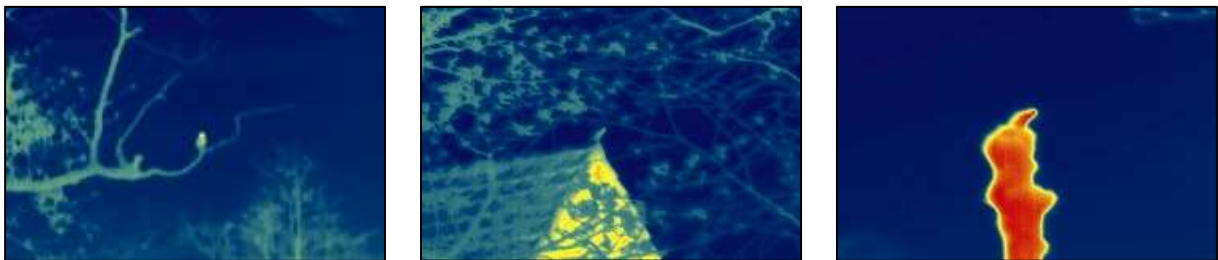
In de NDFF zijn van de afgelopen 5 jaar veel waarnemingen van steenuilen bekend in en om het plangebied. Met name langs de Karlingerweg ter hoogte van huisnummer 3, 4 en 5 zijn veel waarnemingen gedaan. Via Chris van Lieshout van, onder andere, IVN Uden is telefonisch informatie verkregen over aanwezige territoria van steenuilen en andere uilensoorten in (de buurt van) het plangebied.

Veldbezoeken

Tijdens de drie veldbezoeken zijn verschillende steenuilen waargenomen. De locaties van de uilen zijn weergegeven in figuur 4. Enkele steenuilen zijn vastgelegd met de warmtebeeldcamera, zie figuur 5a, b en c. De locaties van de waarnemingen van de steenuilen tijdens het veldbezoek komen overeen met de locaties van de bekende territoria uit het bronnenonderzoek. Tijdens de veldbezoeken is twee keer een steenuil waargenomen op het dak van twee te behouden gebouwen. De daken zijn voor steenuilen niet geschikt als nestlocatie. Deze gebouwen vallen waarschijnlijk binnen het territorium van een steenuil ten westen van het plangebied.

Figuur 4. Waarnemingen van steenuilen tijdens de veldbezoeken in 2021, oranje stippen = 29 maart, gele stippen = 15 april en blauwe stippen = 29 april, het plangebied is geel omlijnd

Figuur 5a, b en c. Steenuilen in en om het plangebied; foto's gemaakt met de warmtebeeldcamera

Waarde van het gebied

In de gebouwen in het plangebied zijn geen nesten of andere vaste rust- en verblijfplaatsen van steenuil aanwezig, ook zijn de gebouwen niet in gebruik als essentiële zitplaats/uitkijkpost. Bij de te slopen gebouwen zijn geen uilen waargenomen.

In het grasland behorende bij het plangebied zijn wel steenuilen waargenomen. Dit deel van het plangebied kan worden gebruikt als foerageergebied door steenuilen. Langs de graslanden staan hekjes waarop uilen kunnen zitten tijdens het foerageren, ook staan er enkele bomen. De graslanden hebben een vrij grootschalig en open karakter, hierdoor zijn ze geschikt als foerageergebied voor steenuil, maar niet optimaal ingericht. Steenuilen foerageren bij voorkeur op plaatsen waar lange en korte vegetatie elkaar afwisselen, zoals schapen- en paardenweitjes, erven, moestuinen en tuinen. De volgende elementen zijn aanwezig in het ideale landschap voor steenuilen:

- + een open tot halfopen landschap met een afwisselend korte en verruigde vegetatie
- + erven met bebouwing, beplanting, tuinen, moestuinen en weilandjes met (hobby)vee
- + voldoende nestplaatsen in boomholten, nestkasten of nauwe ruimten in gebouwen, bijvoorbeeld tussen de dakbedekking en het beschot
- + een gevarieerd aanbod van prooien zoals muizen, regenwormen en insecten
- + voldoende zit- en uitkijkposten om te foerageren en om te rusten
- + geen verstoring en versnippering door grote wegen
- + geen gebruik van insecticiden of andere pesticiden in het territorium of in de directe omgeving.

Na de herinrichting als natuurinclusieve streekboerderij kan het plangebied waardevoller zijn als foerageergebied voor steenuilen. Dan sluit het foerageergebied meer aan bij de habitatvoorkeuren van steenuilen.

Vermoedelijk zijn in het gebied rondom het plangebied vier territoria aanwezig van steenuilen, deze zijn bij benadering aangegeven in figuur 6. Territoria van steenuilen kunnen bij een hoog voedselaanbod iets overlappen en dichtbij elkaar in de buurt liggen (mond. med. M. Benders). Dit betekent dat het gebied voldoende voedsel biedt voor zeker vier territoria van steenuilen, en daarom waardevol is. De graslanden in het plangebied vormen onderdeel van zeker één van deze territoria binnen een straal van 300 meter van de nestlocatie, en is daarom essentieel foerageergebied/functioneel leefgebied.

Figuur 6. Vermoedelijke territoria (gele onderbroken lijnen)

Effectbeoordeling en toetsing Wet natuurbescherming

Van steenuil is geen nestlocatie vastgesteld binnen het plangebied. De aanwezigheid van een steenuilnest binnen het plangebied is uitgesloten. Het plangebied wordt wel gebruikt door steenuilen als zit- en uitkijkpost om te foerageren en om te rusten. Daarnaast is het plangebied essentieel als foerageergebied voor steenuilen op korte afstand van een nestlocatie. Het plangebied vormt derhalve functioneel leefgebied van steenuilen.

De sloop van de schuurtjes heeft geen significant negatief effect op de aanwezige zitplaatsen binnen het plangebied. In het plangebied zijn voldoende zitplaatsen beschikbaar. Na afronding van de werkzaamheden (het aanleggen van het voedselbos) komen meer zitplaatsen beschikbaar. Het plangebied is een onderdeel van het functionele leefgebied van de steenuilen. Door de werkzaamheden zal echter geen foerageergebied verdwijnen, door het aanleggen van het voedselbos wordt het foerageergebied waardevoller voor steenuil.

De streekboerderij zal daarnaast voorzien in de eisen die steenuilen stellen aan het leefgebied omdat:

- + geen gebruik zal worden gemaakt van kunstmest, bestrijdingsmiddelen, krachtvoer en andere externe inputs;

- + bij de bedrijfsvoering het kleinschalige cultuurlandschap duurzaam wordt beheerd, de biodiversiteit wordt vergroot en wordt gewerkt met focus op bodemleven;
- + door het toepassen van veel verschillende soorten struiken en bomen, in een kleinschalige menging, vaak afgewisseld met kruidenrijke graslanden en akkers, een grote structuurvariatie ontstaat;
- + zowel kippen als koeien in het bedrijf zullen worden gehouden, in lage hoeveelheden;
- + in het plangebied geen grote stallen worden gebouwd, maar is gekozen voor meerdere kleine bouwvolumes waardoor het erf een kleinschalig karakter behoudt,
- + de afstand tussen de gewassen, struiken en bomen dusdanig groot is dat geen dicht bos wordt gevormd en het gebied een half open karakter krijgt.

De werkzaamheden hebben derhalve geen negatief, maar een positief effect op het leefgebied van de steenuilen in de omgeving.

Conclusie

Van steenuil is geen nestlocatie vastgesteld in het plangebied; de aanwezigheid van een steenuilnest in de te slopen gebouwen is uitgesloten. De te behouden gebouwen in het plangebied kunnen worden gebruikt door steenuilen als zitplaats. Het plangebied maakt onderdeel uit van het functionele leefgebied van zeker één steenuilterritorium. Door de voorgenomen plannen wordt het leefgebied voor steenuilen echter meer geschikt dan het in de huidige situatie is.

De voorgenomen plannen hebben derhalve geen significant negatief effect op het functionele leefgebied van de steenuil. De sloop van de gebouwen en de overige voorgenomen plannen hebben geen overtreding van de Wet natuurbescherming tot gevolg.

Literatuur

- + Bij12. 2017. Steenuil. *Athene noctua*. Kennisdocument. Versie 1.0 Juli 2017
- + Netwerk Groene Bureaus. 2017. Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet Natuurbescherming. Versie juli 2017.
- + Staro Natuur en Buitengebied, Quickscan flora en fauna Erenakkerstraat 4 en Karlingerweg 7 te Slabroek, P20210119
- + Nationale Databank Flora en Fauna